

Kvighotell

Erfarenheter från Rådde gård, Länghem

Resultat från praktisk uppfödning vintern 2014-2015

Gårdens förutsättningar är avgörande för vad det kostar att föda upp kvigor. Det är stor variation beroende på vilket stallsystem man har. I detta exempel blir halmkostnaden väldigt hög, en av anledningarna är att foderhäcken står i bädden och det går åt mycket halm för att hålla torrt runtomkring den. Även ensilageåtgången är högre än vad schablonen säger vilket kan bero på att kvigor drar ut endel foder som inte konsumeras. I ett annat stall kanske det knappt går åt något strö och är väldigt lättarbetat men istället har det en betydligt högre byggkostnad.

Storleken på djuren har också en avgörande roll. Det är stor skillnad på hur mycket halm och ensilage det gick åt när de var i medel 6 månader kontra 12 månader. Men vad som visas i tabellen är ett genomsnitt för perioden.

Om man föder upp kvigor åt en annan mjölkproducent är det bra att fundera på hur det påverkar EU stöd, ska jag äga djuren eller ska de vara tillfälligt inne? Det är också viktigt med ett samarbetsavtal där det tydligt framkommer vem som ansvarar för vad, till exempel veterinär och semin.

Denna informationskrift är riktad till lantbrukare med intresse av att föda upp kvigor. Resultatet har framkommit genom ett dokumentationsprojekt som Hushållningssällskapet i Sjuhärad genomfört på försöks- och demonstrationsgården Rådde gård i Långhem. Medfinansiär för projektet är Leader Sjuhärad som en del i projektet Klimatneutral- och hållbar köttproduktion på Sydsvenska höglandet (Sjuhärad).

Förutsättningar

På gården finns en äldre ladugård med djupströbädd uppdelad i tre olika boxar. Det finns ett ränne ovanpå stalldelen vilket man strör ifrån. Det gör även att det är lågt i tak och inget arbete i ladugården kan utföras med hjälp av en vanlig traktor. Stallperioden varade i 200 dagar.

Kvigorna var mjölkkraskorsningar och kom direkt från betet. De stallades in i slutet av oktober och delades in i grupper efter ålder och storlek, 14 stycken i vardera box. Åldern varierade mellan 4-14 månader. Varje kviga hade cirka 6,5 m². I mitten av perioden byttes de största kvigorna ut mot yngre. Ingen seminering har skett på gården.

Utfodringen

Kvigorna utfodrades med fri tillgång av tidigt skördat rundbalsensilage i foderhäckar. Foderhäckarna har diagonal fronter. De står inställda i kanten av djupströbädden och fylls på utifrån. Det finns 12 ätplatser i varje foderhäck. Spannmålskross, koncentrat och mineraler fick de 2 gånger per dag på foderbordet. Spannmålskrossen bestod av 50 % korn och 50 % havre.

Strö

Ströet som används är rundbalad halm. De lyfts upp på rännet med hjälp av en traktor och sen rullas de med handkraft till respektive boxar. Härifrån strör vi sedan ner i boxarna vid behov. Oftast 2-3 gånger/vecka. Beläggningen i boxarna har inte varit stor, 1 kviga/6,5 m². Detta kan jämföras med djurskyddslagen som säger att minsta yta för ett ungdjur som väger 400kg är 3,7 m²/djur.

Arbete

Arbetet vi har räknat med är utfodring, ströning, tvättning av boxarna efter tömning, lyft halm till rännet, handräkning vid utgödsling (flytt av djuren och foderhäckar m.m.) och övrigt (sortering, hantering av fodermedel och extra underhåll direkt kopplat till djuren som till exempel läckande vattenkopp).

Vad kostar det att föda upp en kviga/dag

Under året har vi noga följt upp allt arbete vi utfört med kvigorna, mängden foder, halm och så vidare som har gått åt. Priserna är satta efter vad vi har köpt in varan för alternativt värdet vid försäljning. Koncentratet är köpt på bulk, annars skulle priset varit betydligt högre.

I tabellen nedan ser ni resultatet. Vi har inte tagit med några kostnader för ränta, amortering och underhåll av byggnaden.

Varuslag	kg/djur & dag	min/djur & dag	kr/kg	kr/h	kr/djur & dag
Ensilage(kgts)	6,00		1,30		7,80
Koncentrat	0,31		3,08		0,95
Spannmål	1,44		1,40		2,02
Mineraler	0,05		6,10		0,31
Halm	5,11		1,20		6,13
Arbete		0,86		250,00	3,57
Inlejt(utgödsling)		0,17		400,00	1,16
Underhåll byggnad & inventarier					
Byggnader avskr. & ränta					
Balhantering traktor		0,29		277,00	1,32
Total kostnad/djur & dag					23,3

Rådde Gård

Kviguppfödningen är utförd på Rådde gård som ligger på västsidan av sydsvenska höglandet i Tranemo kommun på en höjd av 190 m.ö.h. Jordarten är främst moränmo-sand. Gårdens jordbruksareal omfattar 78 ha åker och cirka 50 ha naturbetesmark. På gården finns en omfattande fältförsöksverksamhet med huvudsaklig inriktning på vallförsök. Växtodlingen för övrigt är inriktad på vall och foderspannmål. Den åkerareal som inte används som försöksfält drivs ekologiskt. Den ekologiska odlingen omfattar cirka 50 hektar. Gårdens egen djurbesättning består av runt 45 dikor. Kalvarna endera säljs på hösten eller vidareuppföds på gården beroende på årets förutsättningar.

Dikorna är av typen "bruksbesättning" med korsningsdjur. Vi har 2 avelstjurar på gården. En Charolais tjur och antingen en Limousin- eller Aberdeen Angus tjur.

Text och bild

Caroline Dahrén, Hushållningssällskapet Sjuhärad

Caroline.dahren@hushallningssallskapet.se